

Презентація
з історії України
на тему: **«Демографічні зміни.
Повсякденне життя повоєнних років. Доля
жінки».**

Учениці 11 класу
Бараниківської ЗОШ І-ІІІ ст.
Мележик Анастасії

Вчитель : Корнієнко Людмила Миколаївна

**«ДЕМОГРАФІЧНІ ЗМІНИ. ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ
ПОВОЄННИХ РОКІВ. ДОЛЯ ЖІНКИ».**

ПЛАН.

1. Демографічні зміни.
2. Повсякденне життя повоєнних років.
3. Доля жінки.

1. Демографічні зміни.

Дані про кількість населення України (із розсекреченого статистичного збірника ЦСУ УРСР) (1945 р.)

Область	На 01.07.1941 р. (у тис.)	На 01.05.1944 р. (у тис.)	Після визволення залишилось населення (у % до кількості на 1941 р.)
Місто Київ	899,4	318,0	35,4
Київська	2319,4	1845,7	65,5
Чернігівська	1788,6	1227,0	68,6
Сумська	1720,0	1184,0	68,8
Полтавська	2227,6	1546,1	69,4
Харківська	2643,1	1668,3	59,1
Ворошиловградська	2041,3	1094,3	53,6
Сталінська	3388,5	1803,9	53,2
Дніпропетровська	2344,6	1417,1	60,4
Запорізька	1450,0	926,6	63,9
Житомирська	1736,2	1105,1	68,7
Кам'янець-Подільська	1786,0	1282,1	69,0
Вінницька	2406,0	1666,5	69,3
Кіровоградська	1193,3	811,4	68,0
Одеська	1852,5	1102,5	58,6
Миколаївська	766,2	519,8	67,8
Херсонська	780,8	502,8	64,4
Волинська (по 6 районах)	240,5	147,9	61,5
Рівненська (по 27 районах)	1103,2	759,6	68,9
Чернівецька	879,7	555,0	63,1
Станіславська	691,9	465,0	67,2
Тернопільська (по 29 районах і 2 містах)	1327,1	818,0	61,6

На демографічну ситуацію в Україні впливали такі фактори:

- втрати у війні;
- міграція населення;
- входження до складу УРСР західноукраїнських земель;
- голод 1946-1947 рр.;
- відбудова народного господарства.

2. Повсякденне життя повоєнних років

На момент повернення сталінщини становище населення України було тяжким. Політика «випаленої землі» (її по чергово проводили і Сталін, і Гітлер), жахи нацистської окупації та бойових дій, урешті господарська розруха призвели до катастрофічного падіння рівня життя. На звільнених територіях не вистачало продовольства, будівельних матеріалів. Гостро стояли проблеми кадрового голоду, безпритульних (війна посиротила сотні тисяч дітей), злочинності, житла та ін.

Одним із тяжких наслідків війни, який нагадав про себе відразу після зміни влади, було масове сирітство. Багато тисяч дітей залишилося без батьків. Фактично вони існували на межі виживання

Голиш Г. М. «У вирі війни»: Становище неповнолітніх громадян України в 1941–1945 рр.» «Вулиці міст, базари, вокзали буквально заповнили гурти голодних та обірваних дітей, які не мали ніякого догляду і навіть даху над головою... Слід мати на увазі, що до категорії сиріт відносили не лише тих дітей, які втратили своїх батьків. Так, із 620 вихованців дитбудинків Харківщини станом на 1943 р. лише 266 дітей були круглими сиротами, у 245 ж батьки знаходилися на фронті, 12 – у Німеччині як «остарбайтери», 22 – в окупованих районах, 55 були засуджені, а місце перебування батьків 16 дітей взагалі не було встановлено».

Ю. П. Присяжнюк «Повсякденне життя України після гітлерівської окупації»

Після війни багато селян мешкало у хлівах, разом із худобою. Або, що також траплялося часто, через холод тримали худобу біля себе, в хатах, які вціліли. Тією чи іншою мірою займалися крадіжками. Це не вважалося гріхом. Після пережитих голодоморів та воєнного лихоліття нікому й на думку не спадало морально дорікати односельцям за те, що хтось із них поцупив щось у тому злочасному колгоспі. Узимку, зокрема, коли треба було хоч-якось обігрівати помешкання, в'язанка соломи, темної ночі принесена від колгоспної скирти, вважалася великою розкішшю.

3. Доля жінки

Фронт вимагав постійної мобілізації. У таких умовах жінки працювали на заводах і полях замість мільйонів чоловіків. Навчилися освоювати нові професії: слюсар, токарь, монтажник, будівельник... Здобували інженерну освіту. Це все розширювало їх світогляд. Навіть жінки із багатих прошарків населення працювали у госпіталях. Збирали гроші, одяг, їжу для армії. Жінка повинна була забезпечувати своїх дітей їжею, в тиду їй часто не вистачало. Вона була змушена тяжко працювати на виробництві, а потім вистояти довгу чергу в магазині або пункті де отоварювали продовольчі картки. Потім тяжким ударом ставали погані вісті з фронту. Чоловікам калікам за участь у війні виплачували маленьку пенсію. Ще тяжче було вдовам які залишалися самі.

Все це підштовхнуло жінок до протестів. У багатьох країнах в повоєнні роки жінки добилися рівноправ'я з чоловіками (наприклад: права на рівну платню, права на розлучення і рівноправний шлюб).

Жінка із домогосподині, матері, виховательниці дітей перетворилася в годувальницю сім'ї, працівницю відповідальну на свого майбутнє, майбутнє дітей, нерідко чоловіка.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. О.Д.Бойко. Історія України. К.,2012
2. О.Є.Лисенко, О.Г.Перехрест. Демографічні втрати України в роки Другої світової війни. 2015.
3. Голиш Г.М. У вирі війни. Становище неповнолітніх громадян України у 1941 - 1945 гг. - Черкаси, 2005.
4. Веселова, О. М. Післявоєнна трагедія: голод 1946 - 1947 рр. в Україні // Український історичний журнал : Науковий журнал. 2006. №6. С. 98 – 124.
5. Повсякденне життя населення України після гітлерівської окупації // Вісник Черкаського університету. 2015. № 9 (342) [making/8ichc.html](#)

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!